

R I K S L Ö N N S N E M N D A S kjennelse av 29. november 1966
i sak nr. 6/1966

Norges Drosjeeierforbund og
Drosjebilcentralen i Bergen

på den ene side

Landsorganisasjonen i Norge og
Norsk Transportarbeiderforbund

på den annen side

i samband med tariffrevisjonen 1965 for drosjesjåfförene i
Bergen.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann
Arbeidsdirektör Reidar Danielsen
Professor Arnljot Strömme Svendsen
Direktör i NAF Joh. Fr. Hansen
Sekretär i LO Thorleif Andresen
Drosjeeier Tom Ingebrigtsen
Formann i Norsk Transportarbeiderforbund Henry Nicolaisen

De to siste er utpekt av partene i tvisten. Thorleif Andresen
stemmer på arbeidstakersiden og Tom Ingebrigtsen på arbeids-
giversiden.

Partene mötte for nemnda, gjorde rede for saken og nedla
påstand i möte den 28. november 1966.

År 1966 den 29. november avsa lönnsmemnda

Kjennelse:

Den mellom partene gjeldende overenskomst ble siste gang revi-
dert ved Rikslönnsmemndas kjennelse av 6. september 1965. Ved
avgjørelsen ble ukelönnen for sjåför forhöyet fra kr. 78,70
til kr. 90,40 pr. uke, mens den andel sjåfören skal ha av det
bruttobelöp han innkjörer, ble stående uendret med 32%. I
kjennelsen ble videre fastsatt:

"Hvis det i tariffperioden skjer takstendringer kan hver av partene kreve forhandlinger om revisjon av prosentandelen. Oppnåes ikke enighet, bringes saken tilbake til lønnsnemnda til avgjørelse."

I brev av 22. september 1966 til Rikslønnsnemnda anmodet Norges Drosjeeier-Forbund om at saken måtte bli tatt opp til behandling etter denne bestemmelse. Det viste til at det var blitt gjennomført en takstforhøyelse på 7,5 % i Bergen, gjeldende fra 1. juli 1966 og at denne betinget en reduksjon av sjåførens prosentandel av innkjørt belöp. Det var ført forhandlinger mellom partene uten at det ble oppnådd enighet.

Under behandlingen for lønnsnemnda er det fra Norsk Transportarbeiderforbunds side nedlagt prinsipal påstand på at saken avvises. Forbundet har vist til at lønnsnemndas flertall i begrunnelsen for avgjørelsen av 6. september 1965, uttrykkelig tok sikte på at det generelle tariffoppgjør som gjaldt for de fleste lønnstagere i landet for tariffperioden 1964-66 også skulle tilpasses drosjesjåførenes overenskomstforhold. Flertallet fastsatte et indeksreguleringstillegg på linje med det de øvrige lønnstagere hadde fått etter avtalen mellom LO og NAF, og det ble lagt vekt på at overenskomsten for drosjesjåførene skulle ha samme basistall ved neste tariffrevisjon i 1966 som lønnstagerne ellers hadde. Dette fikk uttrykk i kjennelsens slutning som lyder: "Overenskomsten gjelder fra 1. mai 1965 til 30. april 1966."

Etter forbundets mening var det dengang klart at man i 1966 ville få et omfattende tariffoppgjør, og at drosjesjåførenes lønns- og arbeidsvilkår måtte forutsettes å bli regulert i forbindelse med dette. Adgangen til å kreve revisjon av prosentandelen, gjaldt derfor bare for perioden frem til april 1966. Det fremgår klart av flertallets begrunnelse for reguleringsadgangen, som lyder:

"Hvis det i løpet av tariffperioden skjer takstøkinger, vil det etter overenskomsten medføre lønnstillegg som går ut over den ramme flertallet har lagt til grunn. Hvis det blir gitt slik takstforhøyelse forutsetter

flertallet derfor at partene kan kreve revisjon av prosentandelen."

Overenskomsten ble ikke rettidig oppsagt fra noen av sidene i 1966, noe som for forbundets vedkommende skyldes at oppsigelsen ble sendt en dag for sent. Etter forbundets mening blir konsekvensen av dette at de gjeldende lønns- og arbeidsvilkår fortsetter uendret, uten adgang for drosjesjåføren å kreve mer og for drosjeeieren mindre enn de 7,5 % som følge av takstforhøyelsen. Subsidiært påstår forbundet derfor at denne takstforhøyelse ikke skal medføre endring av overenskomstens ukelønn eller prosentsats.

Norges Drosjeeier-Forbund og Drosjebilcentralen har gjort gjeldende at når overenskomsten ikke er lovlige oppsagt, gjelder den uforandret et år til med alle bestemmelser, også den som omhandler forandring av takstene. Drosjebilcentralen har anført at det under forhandlingene i lønnsnemnda i 1965 ble benyttet en gjennomsnittlig innkjøringssum på kr. 43 000,- for hver sjåfør og at dette beløp er grunnlaget for lønnsprosenten på 32. Etter takstøkningen på 7,5 % vil den årlige innkjøringen nå bli kr. 46.225,-, altså kr. 3.225,- høyere. Dette beløp tilsier en reduksjon av prosentsatsen på 2,2 % slik at den nye avregnings-sats vil bli 29,8 %. Det kreves videre tilbakebetaling etter den nye prosentsats fra 10. juli 1966.

Lønnsnemnda skal bemerke:

Etter lønnsnemndas kjennelse av 6. september 1965 hadde partene adgang til å si opp overenskomsten med en måneds varsel til utløp 30. april 1966. Når den ikke ble sagt opp innen fristen fra noen av sidene, ble den fornyet for et år etter arbeidstvistslovens § 3 punkt 1. De lønns- og arbeidsvilkår som var fastsatt av lønnsnemnda ble fortsatt gjeldende, med adgang til senere oppsigelse som i overenskomsten bestemt.

Lønnsnemndas flertall, formannen, Danielsen, Strømme-Svendsen og Ingebrigtsen, finner at dette også må gjelde bestemmelsen om at det skal være adgang til å kreve prosentsatsen revidert ved takstendringer. Denne bestemmelse kom riktignok med i lønnsnemndas kjennelse på grunn av de generelle lønnstillegg som ble

gjennomført for tariffperioden frem til 1966, og var begrunnet i takstforhøyelser som drosjeeiernes organisasjoner mente det var grunn til å regne med i denne perioden. Lønnsnemnda har ellers ansett det for å ligge utenfor sin oppgave å avgjøre spørsmål som først blir aktuelle etter tariffperiodens utløp. Men når partene ikke brakte overenskomsten til opphør ved utløpet av den forutsatte tariffperiode, vil det føre til lite rimelige resultater om reguleringsbestemmelsen settes ut av kraft når lønns- og arbeidsvilkårene for øvrig prolongeres. I kjennelsen av 6. september 1965 er det hverken i premisser eller slutning gitt uttrykk for noen annen tidsbegrensning enn den som følger av oppsigelsesbestemmelsen.

Den reguleringsbestemmelse som gjelder ved takstendringer, fastsetter at det skal føres forhandlinger mellom partene om revisjon av prosentandelen.

Lønnsnemndas flertall, alle unntatt Ingebrigtsen, bemerker at både etter bestemmelsens ordlyd og formål, er det en klar forutsetning at regulering skal skje etter en vurdering av forholdene slik de ligger an når takstendringen gjennomføres. I dette tilfelle kom den etter at tariffrevisjonen for perioden 1966-68 var avsluttet for de aller fleste overenskomstforhold innen det private næringsliv, staten og kommunene. Disse oppgjør gjennomførte lønnsmessige forbedringer basert på et minste-grunnlag for voksne arbeidstakere på 28 öre pr. time + 9 öre pr. time til disposisjon ved forhandlinger, med ikrafttreden fra 1. mai 1966. Hertil kom indeksreguleringsbestemmelse og for de flestes vedkommende andre forbedringer av sosial og økonomisk art. Norsk Transportarbeiderforbund er avskåret fra å kreve tilsvarende lønnsreguleringer for drosjesjåfører i Bergen for våren 1967. Etter flertallets mening er det imidlertid klart at takstforhøyelsen fra 1. juli 1966 også må komme disse arbeidstakere til gode i den utstrekning de derved oppnår tilsvarende lønnsforbedringer som lønnstakerne ellers i landet i tiden 1. mai 1966 - 1. mai 1967. Lønnsnemnda kjenner ikke til i hvilken grad det er tatt hensyn til økte lønnsutgifter ved den takstforhøyelse som kom fra 1. juli 1966, men finner det i alle fall rimelig at drosjesjåførere får lønnsforbedringer på linje med tilsvarende arbeidstakere innenfor takstforhøyelsens

ramme.

Ved vurderingen har flertallet lagt til grunn det gjennomsnittlige innkjøringsbelöp pr. sjåfør og den inntektsstigning som Drosjebilcentralen har bygget på. Det er videre tatt hensyn til at inntektsstigningen for sjåførene kom fra 1. juli mot 1. mai for andre lønnstakere og at en eventuell indeksregulering i denne tariffperiode ikke gjelder for dette overenskomstforhold. Etter en samlet vurdering finner flertallet at drosjesjåførene i Bergen med en prosentandel på 32 av innkjört belöp og en takstforhöyelse på 7,5 % fra 1. juli 1966, stort sett vil få samme lønnsmessige forbedring i gjennomsnitt som den andre sammenlignbare grupper har fått ved årets tariffrevisjoner frem til 1. mai 1967.

Nemndas medlem Tom Ingebrigtsen er ikke enig med flertallet. Lönnsnemndas oppgave er å ta standpunkt til revisjon av prosentandelen under hensyn til den ramme som flertallet la til grunn da bestemmelsen ble fastsatt i september 1965. Når flertallet vil vurdere saken på grunnlag av en utvikling som har funnet sted til et langt senere tidspunkt går nemnda etter hans oppfatning utenfor sin kompetanse.

S L U T N I N G

Norges Drosjeeierforbunds krav om endring av sjåførenes prosentandel etter overenskomsten tas ikke til følge.

Kai Knudsen (sign.)

Reidar Danielsen (sign.)

Arnljot Strömme Svendsen (sign.)

Joh. Fr. Hansen (sign.)

Tom Ingebrigtsen (sign.)

Thorleif Andresen (sign.)

H. Nicolaysen (sign.)